

Enric
Banyuls,
des del
silenci

Enric Banyuls, des del silenci

Fundación Chirivella Soriano

del 7 de maig
al 26 de setembre
— 2021

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSORCI
DE MUSEUS
DE LA
COMUNITAT
VALENCIANA

Fundación
Chirivella
Soriano

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

DIPUTACIÓ DE
VALENCIA
Àrea de Cultura

FUNDACIÓN CHIRIVELLA SORIANO DE LA COMUNITAT VALENCIANA

President

Manuel Chirivella Bonet

Vicepresidenta

Alicia Soriano Lleó

Secretari

Eugenio Chirivella Soriano

Vocals

Generalitat Valenciana

Raquel Tamarit

Secretaria Autònoma de Cultura

Diputació de València

Francesc Xavier Rius

Ajuntament de València

Glòria Tello

Regidora de Cultura

Miguel Chirivella Bonet

Manuel Chirivella Soriano

Margarita Soriano Lleó

Rafael Tejedor Chapín

José Luis Giner Borrull

La Fundació Chirivella Soriano va rebre la Medalla de les Belles Arts 2007, que li va concedir la Reial Acadèmia de BBAA de Sant Carles, per la labor que desenvolupa a favor dels artistes valencians.

La Medalla de Plata del Consell València de Cultura 2007, que es va otorgar per primera vegada com «Benefactora del Patrimoni» per estimular la realització d'activitats dirigides a posar en valor el dit patrimoni des de la iniciativa privada.

I la Medalla de Sant Carles 2013, entregada per la Facultat de Belles Arts de la Universitat Politècnica de València per la seua labor com dinamitzadora de l'escena cultural de la nostra ciutat i per la seua destacada activitat pública.

CONSELL GENERAL DEL CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

President d'honor

Ximo Puig i Ferrer

President de la Generalitat

President

Vicent Marzá i Ibáñez

Conseller d'Educació, Cultura i

Esport

Vicepresidents

Joan Ribó Canut

Alcalde de València

Carlos Mazón Guixot

President de la Diputació Provincial

d'Alacant

Amparo Marco Gual

Alcaldesa de Castelló de la Plana

Vocals

Luis Barcala Sierra

Alcalde d'Alacant

José Pascual Martí García

President de la Diputació Provincial

de Castelló

Antoni Francesc Gaspar Ramos

President de la Diputació Provincial

de València

Begoña Martínez Deltell

Representant del Consell Valencià

de Cultura

Mª Carmen Amoraga Toledo

Directora General de Cultura

i Patrimoni de la Conselleria

d'Educació, Cultura i Esport

i Presidenta de la Comissió

Científico-Artística

Gerent

José Luis Pérez Pont

Secretaria

Eva Coscollà Grau

Sotssecretària de la Conselleria

d'Educació, Cultura i Esport

CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Direcció – Gerència

José Luis Pérez Pont

Adjunta a Direcció

Susana Vilaplana Sanchis

Coordinació d'Exposicions

Lucía González Menéndez

Isabel Pérez Ortiz

Vicente Samper Embiz

Programes Públics

Eva Doménech López

Educació i Mediació

José Campos Alemany

Media i Xarxes

Carmen Valero Escribá

Administració

Nicolás S. Bugeda Cabrera

Antonio Martínez Palop

Germà Sánchez Eslava

EXPOSICIÓ

Organització

Consorti de Museus de la

Comunitat Valenciana

Fundación Chirivella Soriano

Comissariat

Manuel Baixauli

Francesc Vera

Coordinació tècnica

Isabel Pérez

Rafael Tejedor

Disseny gràfic

demartes estudio

Producció retolació

Graficarte

Transport

Quadre

Muntatge i il·luminació

Ad-Hoc

Producció video

Víctor Mars

Assegurances

J.J. Gómez. Hiscox

CATÀLEG

Textos

Manuel Baixauli

Manuel Chirivella

Coordinació de la edició

Isabel Pérez

Fotografia

Francesc Vera

Traducció valenciana

Servici de Traducció i

Assessorament del Valencià

Conselleria d'Educació,

Cultura i Esport

Disseny i maquetació

demartes estudio

Impressió i encuadernació

Nómada. Producción gráfica

© dels textos: els autors

© de les imatges: els propietaris

i/o depositaris

© de la present edició: Consorci

de Museus de la Comunitat

Valenciana, 2020.

ISBN: 978-84-482-6577-9

Depòsit Legal: V-1355-2021

4 Enric Banyuls,
des del silenci
Manuel Baixauli

7 Enric Banyuls,
desde el silencio
Manuel Baixauli

8 PINTURA I SILENCI
Manuel Chirivella Bonet

10 PINTURA Y SILENCIO
Manuel Chirivella Bonet

14 Enric Banyuls
96 Escultures Esculturas

Enric Banyuls, des del silenci

Manuel Baixauli

Escriptor i pintor

Hi ha pintures que perden poc en ser reproduïdes, o que no perden, o que fins i tot guanyen, perquè el seu valor no està en el matís, sinó en l'impacte, en la primera impressió. És el cas, per exemple, de l'obra de Magritte, o de Warhol. La seua iconografia llueix tan bé a les fotos que sovint és emprada al disseny i a la publicitat.

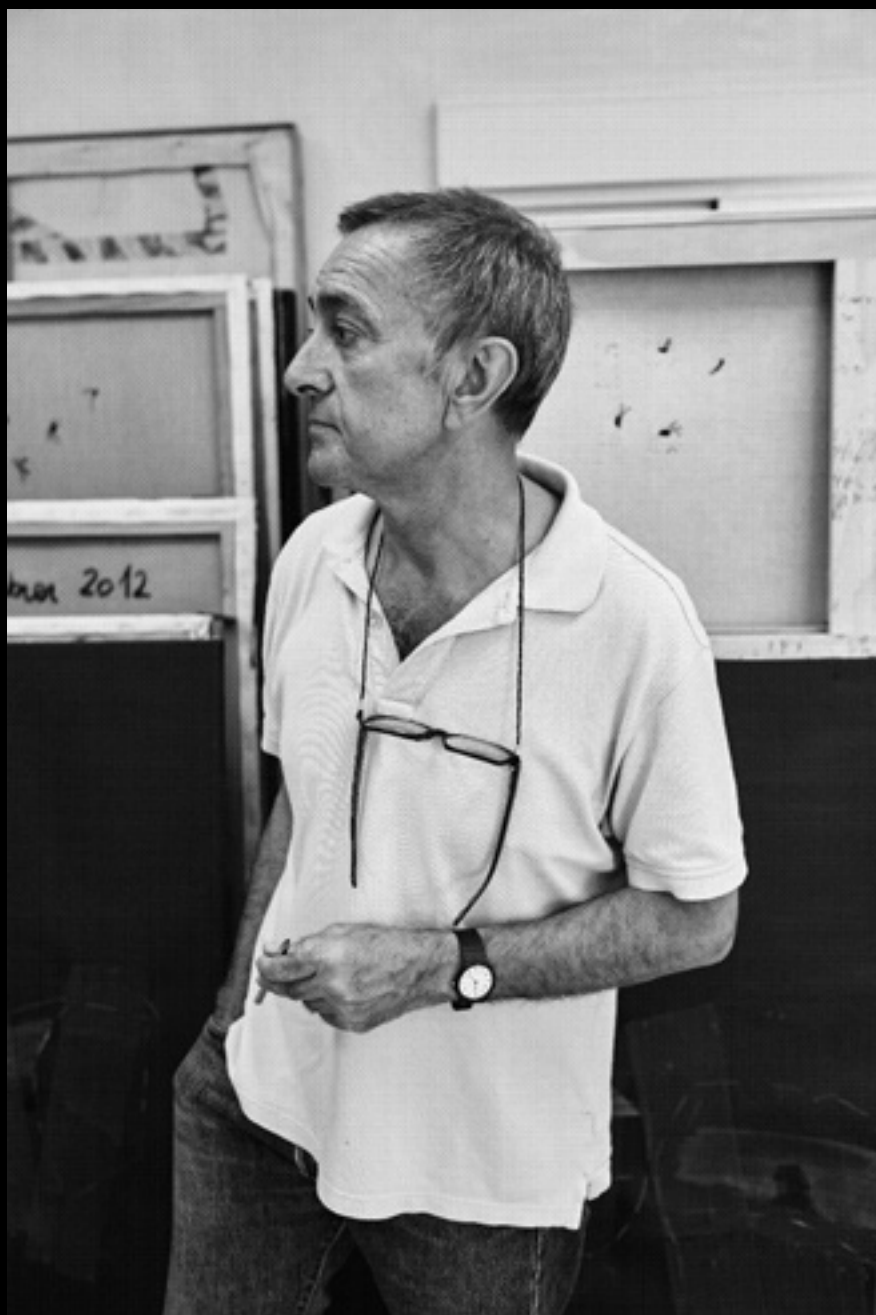
Hi ha pintures, en canvi, que perden molt quan les veiem en fotografies, perquè la seua materialitat escapa, si més no en part, a la reproducció. És el cas de Rembrandt, de Cézanne, de Modigliani, pintors que creixen quan els veus al natural, i les obres dels quals, no concebudes per a l'impacte, sinó per a la contemplació lenta, no cansen. També és el cas de Banyuls. La seua obra, d'una meticulositat en l'execució insòlita, fonamentada, sobretot, en valors matèrics, només pot ser valorada amb justícia si un la contempla al natural i sense pressa. És una obra que creix a mesura que un la mira. Això, en els temps que vivim, és un desavantatge. Mai com ara hem vist tant l'art a través de reproduccions, i amb tan poca paciència. I l'art vol temps.

Aquesta circumstància ha afectat el reconeixement que mereix l'obra de Banyuls, tot i que no ha estat l'única: hi havia, també, el caràcter del pintor, auster, d'una honestedat marmòria, al·lèrgic a qualsevol tipus de maquinació, intriga o martingala per a progressar. I també hi havia, i hi ha, la miopia dels intermediaris que decideixen què cal ressaltar i promoure i què poden ignorar. Ha passat sempre, i tem que continuarà passant: el cànon del món de l'art, quan s'aplica a l'actualitat o al passat recent, sempre erra, sovint de manera escandalosa. I el País Valencià no n'és una excepció.

Els qui érem amics de Banyuls recordem les visites al seu taller com un bany de llum.

Enric, que era agnòstic, pintava, adheria i cosia en blanc i negre caps i cabelleres de crist, grans pans, calzes, paisatges del seu entorn, sants... amb un grau tan alt d'estilització que semblaven abstraccions. Darrere d'aquesta espiritualització de la forma hi ha tota una manera de veure el món i la vida, la seua, radicalment honesta i exigent.

Enric Banyuls, arrecerat al taller, amb la serra de Corbera a un costat i la planura dels arrossars de la Ribera Baixa a l'altre, treballava, sol, amb el rigor d'un monjo. La seua obra apunta més enllà, molt més enllà, de la superfície que la conté.

Enric Banyuls, desde el silencio

Manuel Baixauli
Escritor y pintor

Hay pinturas que pierden poco al ser reproducidas, o que no pierden, o que incluso ganan, porque su valor no está en el matiz, sino en el impacto, en la primera impresión. Es el caso, por ejemplo, de la obra de Magritte, o de Warhol. Su iconografía luce tan bien en las fotos que a menudo son utilizadas en el diseño y en la publicidad.

Hay pinturas, en cambio, que pierden mucho cuando las vemos en fotografías, porque su materialidad escapa, cuando menos en parte, a la reproducción. Es el caso de Rembrandt, Cézanne, Modigliani, pintores que crecen cuando los ves al natural, y cuyas obras no concebidas para el impacto, sino para la contemplación lenta, no cansan. También es el caso de Banyuls. Su obra, de una meticulosidad insólita en la ejecución, fundamentada, sobre todo, en valores matéricos, solo puede ser valorada con justicia si uno la contempla al natural y sin prisa. Es una obra que crece a medida que uno la mira. Esto, en los tiempos que vivimos, es una desventaja. Nunca como ahora hemos visto tanto el arte a través de reproducciones y con tan poca paciencia. Y el arte quiere tiempo.

Esta circunstancia ha afectado el reconocimiento que merece la obra de Banyuls, a pesar de que no ha sido la única: existía, también, el carácter del pintor, austero, de una honestidad marmórea, alérgico a cualquier tipo de maquinación, intriga o martingala para progresar. Y también existía, y existe, la miopía de los intermediarios que deciden qué hay que resaltar y promover y qué pueden ignorar. Ha pasado siempre, y temo que continuará pasando: el canon del mundo del arte, cuando se aplica a la actualidad o al pasado reciente, siempre yerra, a menudo de manera escandalosa. Y en el País Valenciano no es una excepción.

Quienes éramos amigos de Banyuls recordamos las visitas a su taller como un baño de luz. Enric, que era agnóstico, pintaba, adhería y cosía en blanco y negro cabezas y cabelleras de Cristo, grandes panes, cálices, paisajes de su entorno, santos... con un grado tan alto de estilización que parecían abstracciones. Detrás de esta espiritualización de la forma hay toda una manera de ver el mundo y la vida, la suya, radicalmente honesta y exigente.

Enric Banyuls, cobijado en el taller, con la sierra de Corbera a un lado y la llanura de los arrozales de la Ribera Baixa al otro, trabajaba, solo, con el rigor de un monje. Su obra apunta más allá, mucho más allá, de la superficie que la contiene.

PINTURA I SILENCI

“Un quadre blanc o un quadre negre és un quadre silent, però no és quadre mut. El silenci, si el sabem desxifrar, és més loquaç que el tro; tot depèn de l'esment que hi posem, de la gana d'entendre l'idioma ocult de les coses.”

Enric Banyuls

Manuel Chirivella Bonet

President de la Fundació Xirivella Soriano CV.

Un dels objectius que encoratgen el conveni de col·laboració entre el Consorci de Museus de la Generalitat Valenciana i la nostra Fundació és el de posar en valor, mostrar al públic la trajectòria d'artistes valencians que per diverses raons és poc coneguda.

El reconeixement de l'altre, de la seua trajectòria vital, dels seus assoliments intel·lectuals, de la seua obra artística és el resultat final d'un procés amb una profunda arrel moral. Perquè la moral no és sinó el conjunt d'actituds que estem obligats a adoptar recíprocament per a assegurar en comú les condicions de la nostra identitat personal, que *“es fonamenta en un conjunt d'històries, de sentiments, d'emocions que unides a moltes altres, diferents però semblants, defineixen la identitat d'un país”*.⁽¹⁾ El reconeixement intersubjectiu permet trobar el fons d'humanitat que ens uneix, possibilita una necessària trobada cultural.

Des d'aquestes coordenades, el reconeixement de la dimensió artística d'Enric Banyuls era un deute ineludible i l'elecció d'aquesta mostra per José Luis Pérez Pont, director gerent del Consorci, una decisió encertada i compartida. La prematura desaparició terrenal de Banyuls afig a aquesta exposició també el caràcter d'homenatge.

Tot homenatge té molt més valor en vida del protagonista, però quan això no és tristament possible és convenient, com en aquest cas, evitar una demora excessiva, per a així no restar ni un matís de frescor que l'inexorable avanç del temps transformarà en nostàlgia i més tard en oblit.

En contra de l'oblit, l'Ajuntament de Corbera, el seu poble natal, va atorgar l'any

2019 *“a l'artista plàstic, Enric Banyuls, la Insígnia d'Or del consistori en gratitud al seu treball constant per la cultura.”*⁽²⁾

Aquesta menció destaca, en primer lloc, la seua dimensió artística, i també subratlla el seu treball en foment de la cultura.

La seua tasca com a gran divulgador d'una cultura genuïnament valenciana és més coneguda per la seua pertinença al grup musical “Al Tall” en la trajectòria del qual, fins al seu adeu l'any 2013, s'uneixen consciència política, tradició i component festiu.

El seu pensament i experiència política es recullen en el seu llibre “Crònica Parcial. Tardofranquisme i Transició a Corbera (la Ribera Baixa) 1971-1987.”

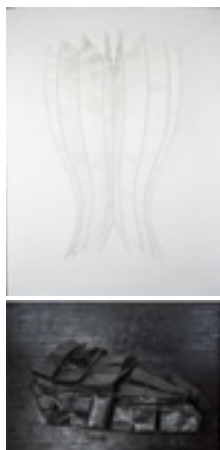
N'hi ha prou amb fer una simple ullada a l'apèndix documental i fotogràfic que apareix en el llibre per a valorar l'enorme activitat politicocultural desplegada per Banyuls al llarg de la seua vida.

La seua condició d'artista plàstic, no obstant això, sembla quedar en un darrer pla, potser voluntàriament diluïda.

Reclusió voluntària en el seu quefer artístic derivada del seu triat allunyament de qualsevol circuit de galeries i crítics i de la seua admirable independència, conseqüència d'una meditació solitària. Manuel Baixauli el qualifica de *“monjo agnòstic”*⁽³⁾, i destaca la seua austeritat i una innata humilitat. No obstant això, aquests trets del seu caràcter no impedié —com relata Baixauli— incursions en el taller que Banyuls tenia a l'àtic de sa casa, on apareix tot un univers estètic propi.

Composicions abstractes amb aires constructivistes de finals dels anys setanta i dècada dels vuitanta, i una inexorable

evolució posterior cap a un major grau d'expressió amb una ampliació dels seus materials de treball: fil, agulla, barnilles metàl·liques, paper i cartó en les seues obres datades a partir de l'any 2000. Experimentació amb la matèria i les formes per a portar el seu concepte de l'abstracció a l'extrem. L'artista mateix ho descriu amb claredat: *"L'art habita al costat del precipici. Sense risc no hi ha art. Equilibris impossibles i antítesis inconciliables encenen l'espurna de l'experiència estètica. Aquest pressupòsit definitiu guia la meua acció i em porta a cometre les atrocitats procedimentals que malviuen als meus quadres."* ⁽⁴⁾

Abstracció entesa com a expressió del món interior de l'artista i que converteix l'acte de pintar en únic i irreplicable, manifestació de forces internes i incontrolables. Acte límit en una situació límit d'enfrontament de l'individu amb la tela, amb el paper o amb el cartó, posant en tensió totes les seues habilitats per a intentar aconseguir la brillantor de l'encert i evitar, al seu torn, la frustració d'allò repetit.

En termes semblants ho expressa Banyuls en qualificar la pintura com *"un acte de fe sustentat, més que en la cosmogonia, en la resistència, en l'exercici estricte, ordinari, de la matèria."* ⁽⁵⁾

Acte de fe que conjumina resistència i silenci. Silenci no entès com a absència de la realitat circumdant, sinó com a requisit indispensable per a poder escoltar. El silenci és l'única manera en què es pot escoltar la música i també la millor manera d'escoltar la pintura.

Pintar amb el silenci i des del silenci com a mètode d'experimentar una relació privilegiada amb una realitat que no és visible. Relació unívoca, sense esperar res a canvi ni pretendre cap utilitat social.

L'artista —Banyuls ho sabia bé— parteix de la idea que la seua aportació no podrà mai resoldre problemes o situacions injustes. Segurament, el que l'artista ha de fer és qüestionar la mateixa condició humana. El seu treball és des de i per a la reflexió. I encara que la resposta a aquest exercici reflexiu siga desesperançada, ha de prevaldre la seua voluntat de seguir. L'escepticisme és una conseqüència de l'oscil·lar, seguint Gramsci, *"entre el pessimisme de la raó i l'optimisme de la voluntat."* ⁽⁶⁾

Voluntat optimista adreçada a produir emoció en l'espectador: *"la pintura no està feta per a informar, està feta per a commoure."* ⁽⁷⁾

La pintura de Banyuls no construeix un relat, ni representa res concret, no inscriu idees sinó sensacions. Com l'art que és vertader, depassa els límits racionals i objectivables i s'endinsa en l'esfera sensible i afectiva.

Per tant, potser només resta continuar pintant per a no dir res, suscitant emocions i res més: *"la pintura demana la innocència de l'infant o la credulitat absorta de l'adult, i alhora requereix la força de la perseverança."* ⁽⁸⁾

L'única cosa possible, doncs, és dir el silenci, un silenci que com a única forma de no representar la mentida *"adquireix així estatut estètic (és a dir ètic, és a dir polític)." ⁽⁹⁾*

El silenci per a Banyuls no és un alternativa de recanvi sinó una meta de difícil abast a la qual condueix una senda que prèviament cal construir. Un monòleg amb si mateix, un enfrotament amb la vida mateixa, amb la rectitud moral d'aquesta vida, amb la justificació de la labor pràctica que li ha sigut assignada per a concloure que la seua pintura potser només té sentit com a conducta, com a oblit de si mateix, com a silenci.

1. Almudena Grandes. Article titulat. "La cultura. Otro 23 de Abril para amar los libros". Publicat en el diari "El País" el 21 d'abril de 2014. Inclòs en el llibre "La herida perpetua." Tusquets Editores. Barcelona (2019).

2. Text de la menció atorgada a Enric Banyuls per l'Ajuntament de Corbera l'abril 2019.

3. Manuel Baixauli. Article titulat "Enric Banyuls, el rigor d'un monjo agnòstic". Publicat en la revista "El Temps dels Arts" el 2 de maig de 2020.

4. Enric Banyuls. "Escrits sobre Pintura." Fragment.

5. Enric Banyuls. "Escrits sobre Pintura." Fragment.

6. Antonio Gramsci. "Escritos. Antología." Alianza Editorial. Madrid (2017).

7. Enric Banyuls. "Escrits sobre Pintura." Fragment.

8. Enric Banyuls. "Escrits sobre Pintura." Fragment.

9. Jenaro Talens. Text titulat "La superfície que ocupó el lugar de una mirada." Inclòs en el catàleg de l'exposició "Jordi Teixidor" a l'IVAM 1997.

PINTURA Y SILENCIO

“Un quadre blanc o un quadre negre és un quadre silent, però no és quadre mut. El silenci, si el sabem desxifrar, és més loquaç que el tro; tot depèn de l'esment que hi posem, de la gana d'entendre l'idioma ocult de les coses.”

Enric Banyuls

Manuel Chirivella Bonet

Presidente de la Fundación Chirivella Soriano CV.

Uno de los objetivos que alientan el Convenio de Colaboración entre el Consorcio de Museos de la Generalitat Valenciana y nuestra Fundación es el de poner en valor, mostrar al público la trayectoria de artistas valencianos que por diversas razones es poco conocida.

El reconocimiento del otro, de su discurrir vital, de sus logros intelectuales, de su obra artística es el resultado final de un proceso con una profunda raíz moral. Porque la moral no es sino el conjunto de actitudes que estamos obligados a adoptar recíprocamente para asegurar en común las condiciones de nuestra identidad personal, que “*se cimenta en un conjunto de historias, de sentimientos, de emociones que unidas a muchas otras, distintas pero semejantes, definen la identidad de un país*”. ⁽¹⁾

El reconocimiento intersubjetivo permite hallar el fondo de humanidad que nos une, posibilita un necesario encuentro cultural.

Desde estas coordenadas, el reconocimiento de la dimensión artística de Enric Banyuls era un débito ineludible y la elección de esta muestra por José Luis Pérez Pont, Director-Gerente del Consorcio, una decisión acertada y compartida.

La prematura desaparición terrenal de Banyuls añade a esta exposición también el carácter de homenaje.

Todo homenaje tiene mucho más valor en vida del protagonista, pero cuando ello no es tristemente posible es conveniente, como en este caso, evitar una demora excesiva, para así no restar ni un matiz de frescura que el inexorable avanzar del tiempo transformará en nostalgia y más tarde en olvido.

En contra del olvido, el Ayuntamiento de Corbera, su pueblo natal, otorgó en el año

2019 “a l'artista plàstic, Enric Banyuls, la Insignia d'Or del consistori en gratitud al seu treball constant per la cultura.” ⁽²⁾

Esa mención destaca en primer lugar su dimensión artística para después subrayar su trabajo fomentando la cultura.

Su labor como gran divulgador de una cultura genuinamente valenciana es más conocida por su pertenencia al grupo musical “Al Tall” en cuya trayectoria, hasta su adiós en el año 2013, se unen conciencia política, tradición y componente festivo. Su pensamiento y experiencia política se recogen en su libro “Crònica Parcial. Tardofranquisme i Transició a Corbera (la Ribera Baixa) 1971-1987.”

Basta una simple ojeada al apéndice documental y fotográfico que aparece en el libro para valorar la enorme actividad político/cultural desplegada por Banyuls a lo largo de su vida.

Su condición de artista plástico, sin embargo, parece quedar en un último plano, quizá voluntariamente diluida.

Reclusión voluntaria en su quehacer artístico derivada de su elegido alejamiento de cualquier circuito de galerías y críticos y de su admirable independencia, consecuencia de una meditación solitaria.

Manuel Baixauli lo califica de “*monjo agnòstic*” ⁽³⁾, destacando su austeridad y una innata humildad. No obstante, dichos rasgos de su carácter no impedían, como relata Baixauli, incursiones en el taller que Banyuls tenía en el ático de su casa, apareciendo allí todo un universo estético propio.

Composiciones abstractas con aires constructivistas de finales de los años setenta y década de los ochenta y una inexorable evolución posterior hacia un mayor grado

de expresión con una ampliación de sus materiales de trabajo: hilo, aguja, varillas metálicas, papel y cartón en sus obras fechadas a partir del año 2000.

Experimentación con la materia y las formas llevando su concepto de la abstracción al extremo. El propio artista lo describe con claridad: *"L'art habita al costat del precipici. Sense risc no hi ha art. Equilibris impossibles i antítesis inconciliables encenen l'espurna de l'experiència estètica. Aquest pressupòsit definitiu guíja la meua acció i em porta a cometre les atrocitats procedimentals que malviuen als meus quadres."* ⁽⁴⁾

Abstracción entendida como expresión del mundo interior del artista y que convierte al acto de pintar en único e irrepetible, manifestación de fuerzas internas e incontrolables. Acto límite en una situación límite de enfrentamiento del individuo con la tela, con el papel o con el cartón, poniendo en tensión todas sus habilidades para intentar alcanzar el brillo del acierto evitando, a su vez, la frustración de lo repetido.

En términos parecidos lo expresa Banyuls al calificar la pintura como *"un acte de fe sustentat, més que en la cosmogonia, en la resistència, en l'exercici estricte, ordinari, de la matèria."* ⁽⁵⁾

Acto de fe que aúna resistencia y silencio. Silencio no entendido como ausencia de la realidad circundante, sino como requisito indispensable para poder escuchar. El silencio es la única manera en que se puede escuchar la música y también la mejor forma de escuchar la pintura. Pintar con el silencio y desde el silencio como método de experimentar una relación privilegiada con una realidad que no es visible. Relación unívoca, sin esperar nada a cambio ni pretender utilidad social alguna. El artista, Banyuls lo sabía bien, parte de la idea de que su aportación no podrá jamás resolver problemas o situaciones injustas. Seguramente lo que el artista debe hacer es cuestionar la propia condición humana. Su trabajo es desde y para la reflexión. Y aunque la respuesta a ese ejercicio reflexivo sea desesperanzada, debe prevalecer su voluntad de seguir.

El escepticismo es una consecuencia del oscilar, siguiendo a Gramsci, *"entre el pesimismo de la razón y el optimismo de la voluntad."* ⁽⁶⁾

Voluntad optimista dirigida a producir emoción en el espectador: *"la pintura no està feta per a informar, està feta per a commoure."* ⁽⁷⁾

La pintura de Banyuls no construye un relato, ni representa nada en concreto, inscribe no ideas sino sensaciones. Como el arte que es verdadero, rebasa los límites de lo racional y objetivable y se adentra en la esfera de lo sensible y lo afectivo.

Por tanto quizá sólo resta seguir pintando para no decir nada, suscitando emociones y nada más: *"la pintura demana la innocència d l'infant o la credulitat absorta d l'adult, i alhora requireix la força de la perseverança."* ⁽⁸⁾

Lo único posible, pues, es decir el silencio, un silencio que como única forma de no representar la mentira *"adquireix así estatuto estético (es decir ético, es decir político)." ⁽⁹⁾*

El silencio para Banyuls no es un alternativa de repuesto sino una meta de difícil alcance a la que conduce una senda que previamente hay que construir. Un monólogo consigo mismo, un enfrentamiento con la propia vida, con la rectitud moral de esa vida, con la justificación de la labor práctica que le ha sido asignada para concluir que su pintura quizá solo tiene sentido como conducta, como olvido de sí mismo, como silencio.

1. Almudena Grandes. Artículo titulado. "La cultura. Otro 23 de Abril para amar los libros". Publicado en el periódico "El País" el 21 de Abril de 2014. Incluido en el libro "La herida perpetua." Tusquets Editores. Barcelona (2019).

2. Texto de la mención otorgada a Enric Banyuls por el Ayuntamiento de Corbera en Abril 2019.

3. Manuel Baixauli. Artículo titulado "Enric Banyuls, el rigor d' un monjo agnóstico". Publicado en la revista "El Temps de les Arts" el 2 de Mayo de 2020.

4. Enric Banyuls. "Escrits sobre Pintura." Fragment.

5. Enric Banyuls. "Escrits sobre Pintura." Fragment.

6. Antonio Gramsci. "Escritos. Antología." Alianza Editorial. Madrid (2017).

7. Enric Banyuls. "Escrits sobre Pintura." Fragment.

8. Enric Banyuls. "Escrits sobre Pintura." Fragment.

9. Jenaro Talens. Texto titulado "La superficie que ocupó el lugar de una mirada." Incluido en el catálogo de la exposición "Jordi Teixidor" en el IVAM 1.997.

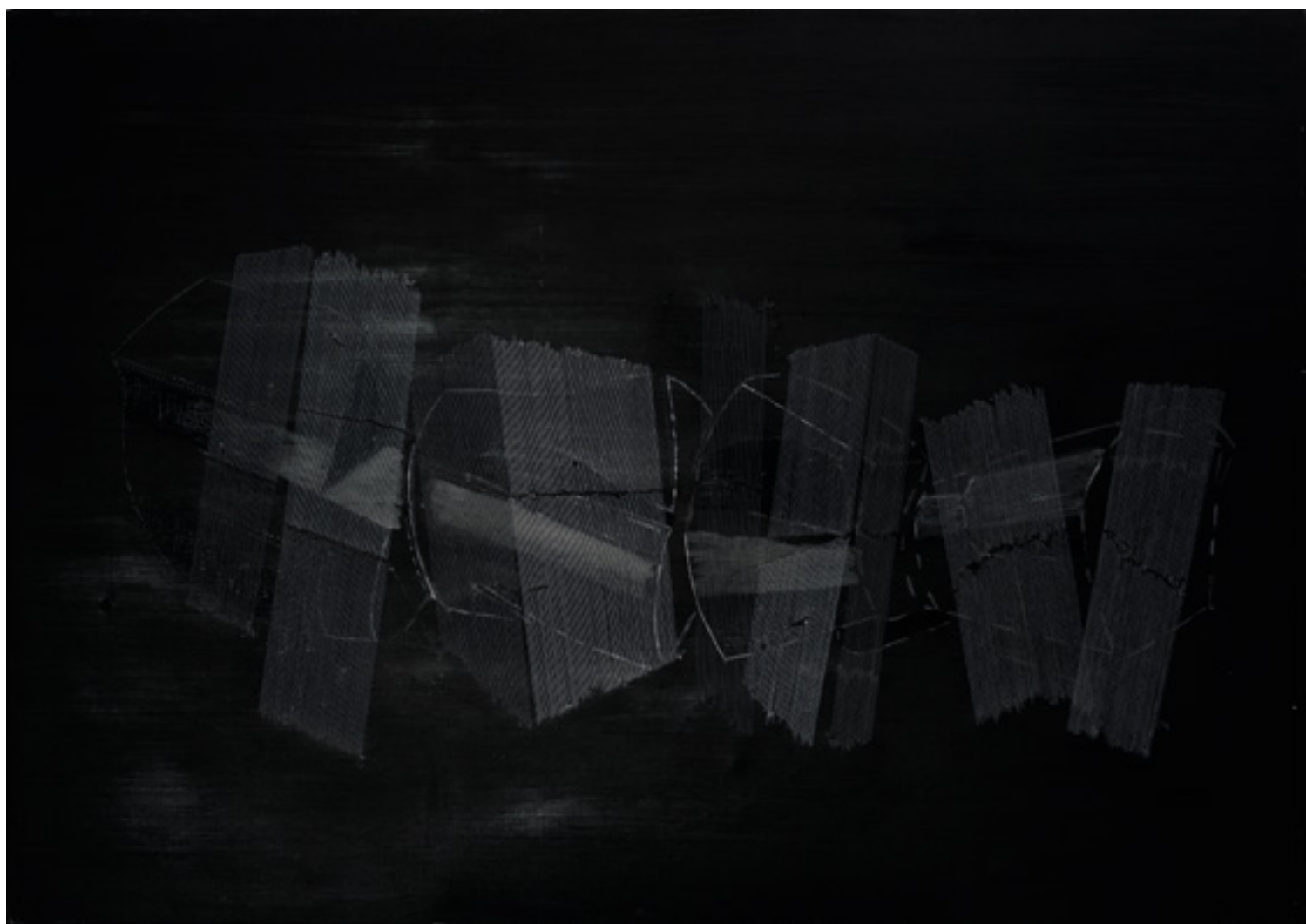

me Bangaly

Aug-juliol 2014

Sense títol

2004

Olí sobre tela i fil blanc.

Óleo sobre tela e hilo blanco.

114 × 324 cm. (dues peces de 114 × 162 cm.)

Col·lecció Família Damià-Pau

—Una entelèquia sublim, la pintura? Sí, però també el més humil dels actes. Un acte de fe —i la pintura ho és— demana la innocència de l'infant o la credulitat absorta de l'adult, i alhora requereix la força de la perseverança. Un acte de fe sustentat, més que en la cosmogonia, en la resistència, en l'exercici estricte, ordinari, de la matèria.

Amb aquest principi bàsic confeccione la meua obra amb plena consciència de la seua escassa utilitat. La pintura no és elitista, és una flor de marge.

—¿Una entelequia sublime, la pintura? Sí, pero también el más humilde de los actos. Un acto de fe —y la pintura lo es— pide la inocencia del niño o la credulidad absorta del adulto, y a la vez requiere la fuerza de la perseverancia. Un acto de fe sustentado, más que en la cosmogonía, en la resistencia, en el ejercicio estricto, ordinario, de la materia.

Con este principio básico confecciono mi obra con plena conciencia de su escasa utilidad. La pintura no es elitista, es una flor de margen.

Pa negre
2014

Oli sobre tela amb relleu de fragments de
tela pintada de negre.
Óleo sobre tela con relieve de fragmentos
de tela pintada de negro.

114 x 162 cm.

Gran cabellera de goma
2003

Oli sobre tela amb relleu de tires de cautxú cosides
sobre el suport.

Óleo sobre tela con relieve de tiras de caucho
cosidas sobre el soporte.

162 × 130 cm.

—Qui a través de l'art busca entendre la «realitat» s'equivoca de mitjà; la pintura no està feta per a informar, està feta per a commoure. La substància de l'art és la bellesa. La bellesa entesa no com a boniquesa confortable, sinó com a sotrac que ens suspèn i ens interroga.

—Quien a través del arte busca entender la «realidad» se equivoca de medio; la pintura no está hecha para informar, está hecha para conmover. La sustancia del arte es la belleza. La belleza entendida no como lindura confortable, sino como sacudida que nos suspende y nos interroga.

Cabellera de barnilles
2005

Barnilles metàl·liques cosides sobre tela.
Varillas metálicas cosidas sobre tela.

162 × 130 cm.

Retaule

2014

Relleu de fragments de tela sobre tela.
Relieve de fragmentos de tela sobre tela.

114 × 162 cm.

Cap desplaçat
1993

Oli sobre tela.
Óleo sobre tela.

130 x 162 cm.

Cap
1994

Oli sobre tela.
Óleo sobre tela.

195 x 130 cm.

Quadrícules. Gomàtic
2006

Oli sobre tela i relleu de barnilles metàl·liques i
fragments de tela pintada.

Óleo sobre tela y relieve de varillas metálicas y
fragmentos de tela pintada.

130 × 162 cm.

—El paper i el cartó encolat, la rellevància de les textures, els plecs i rugositats, els accidents processuals sobrevinguts, formen part del meu ADN pictòric.

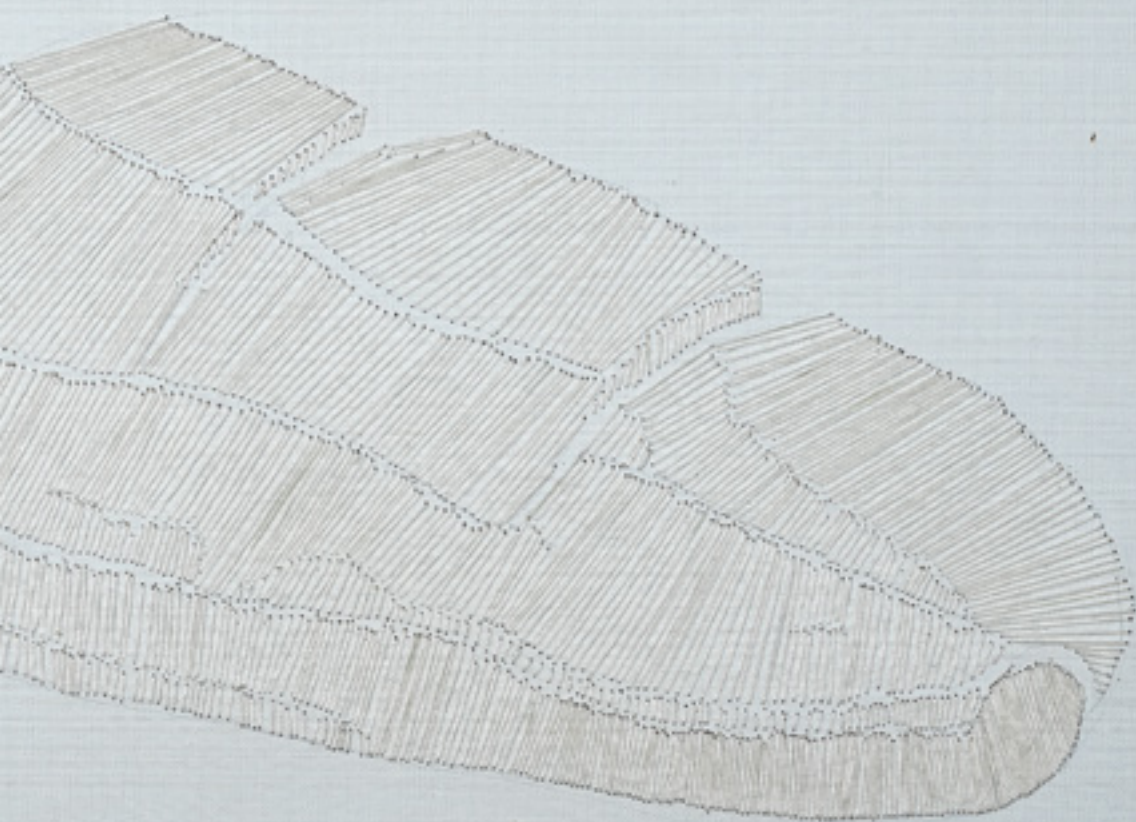
—El papel y el cartón encolado, la relevancia de las texturas, los pliegos y rugosidades, los accidentes procesuales sobrevenidos, forman parte de mi ADN pictórico.

Sense títol (pa)
1998

Fil blanc sobre tela.
Hilo blanco sobre tela.

38 × 55 cm.

Pa negre
1996

Oli sobre tela.
Óleo sobre tela.

132 × 197 cm.

Col·lecció particular

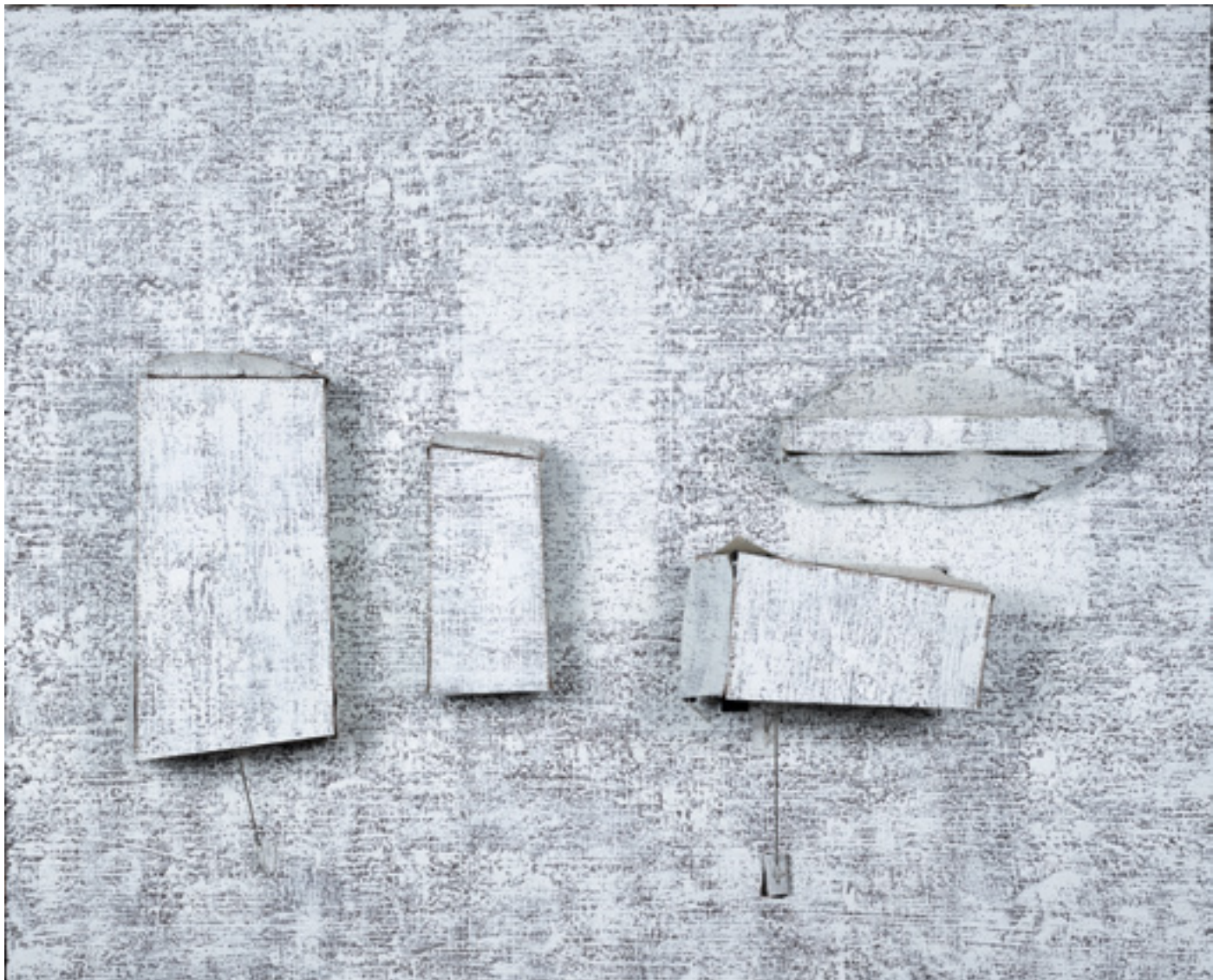
Cavall Bernat

2015

Oli sobre tela amb relleu de barnilles metàl·liques
i fragments de tela pintada de negre.
Óleo sobre tela con relieve de varillas metálicas y
fragmentos de tela pintada de negro.

65 x 92 cm.

Bodegó

2014

Oli sobre tela i retalls de tela.

Óleo sobre tela y retales de tela enganchados.

81 x 100 cm.

Espai del pa
2012

Oli sobre tela, fragments de cartó i barnilles metàl·liques.
Óleo sobre tela, fragmentos de tela y varillas metálicas.

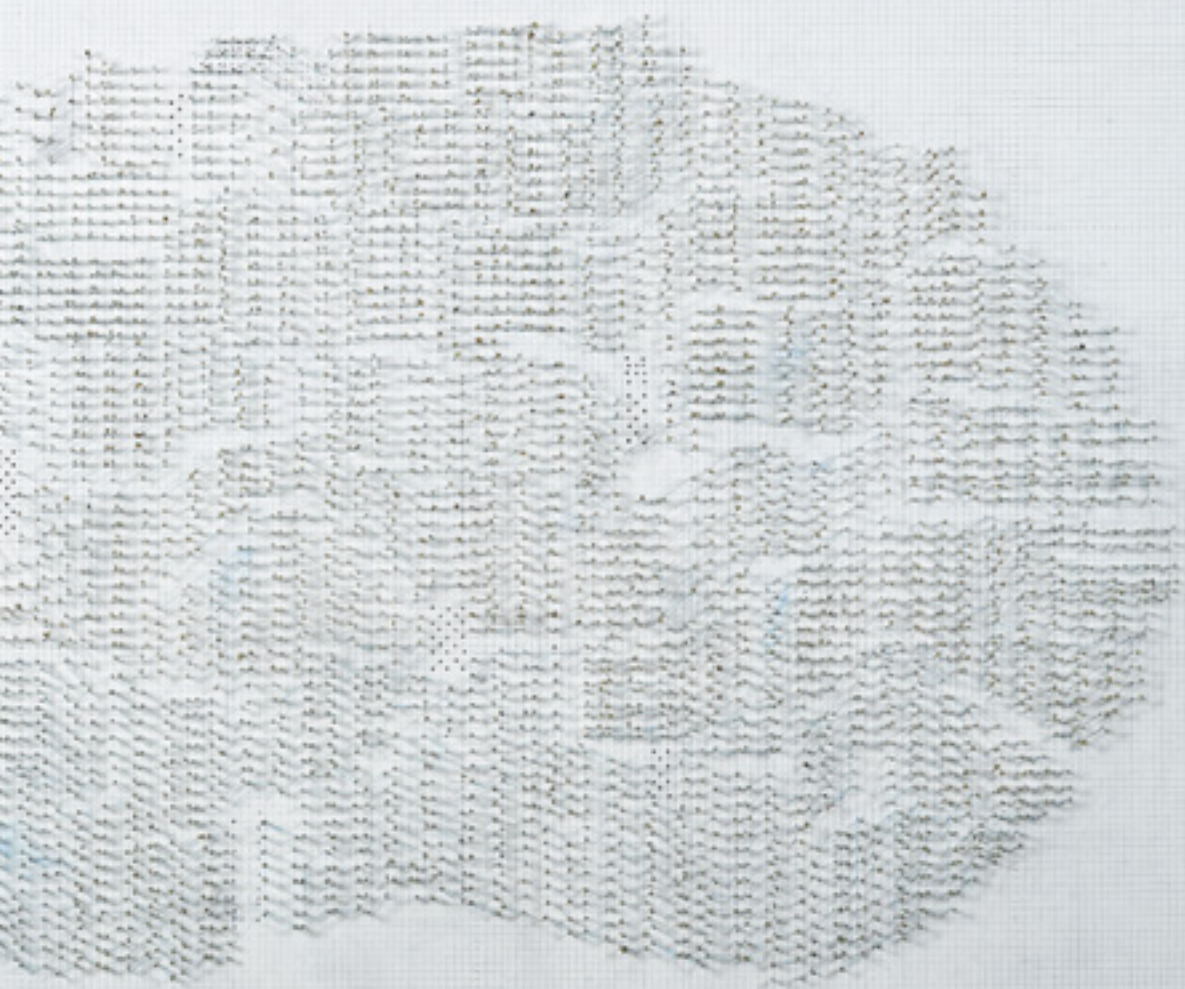
130 x 162 cm.

Oval
2005

Bastonets de plàstic transparent sobre tela.
Bastoncillos de plástico transparente sobre tela.

97 × 130 cm.

Sense títol (cabellera)
2002

Oli sobre tela i relleu de bastonets de plàstic negre
enganxats al suport.

Óleo sobre tela y relieve de bastoncillos de plástico
negro enganchados al soporte.

41 × 27 cm.

Davallada

2006

Barnilles metàl·liques sobre tela.
Varillas metálicas sobre tela.

162 x 130 cm.

—La meua praxi: una pintura «formativa» en què inicialment només hi ha previstes algunes línies bàsiques; és després, durant el procés d'execució, quan apareix i es configura la forma definitiva del quadre. I també, el seu contingut. El procés determina l'obra.

—Mi praxis: una pintura «formativa» en la que inicialmente solo hay previstas algunas líneas básicas; es después, durante el proceso de ejecución, cuando aparece y se configura la forma definitiva del cuadro. Y también, su contenido. El proceso determina la obra.

Pa blanc IV
1996

Oli sobre tela.
Óleo sobre tela.

130 × 162 cm.

Col·lecció particular

Sense títol (paisatge)
1990

Oli i cartó sobre tela.
Óleo y cartón sobre tela.

144 × 49 cm.

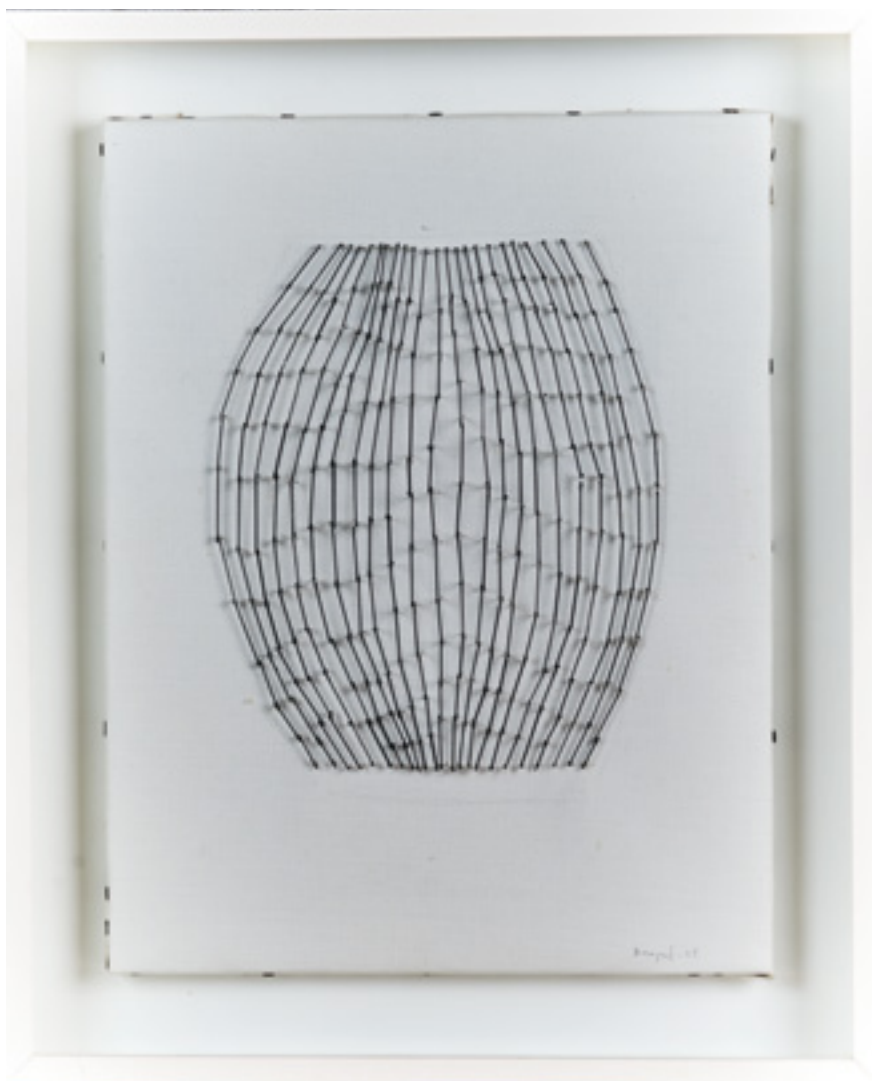

Cabellera blanca
2002

Fil blanc sobre tela.
Hilo blanco sobre tela.

130 × 97 cm.

Cabellera

2001

Plàstic i grafit sobre tela.
Plástico y grafito sobre tela.

34 × 27 cm.

Col·lecció J. A. Pérez Vércher

Cabellera

2001

Bastonets de plàstic i grafit sobre tela.

Bastoncillos de plástico y grafito sobre tela.

34 × 27 cm.

Col·lecció J. A. Pérez Vércher

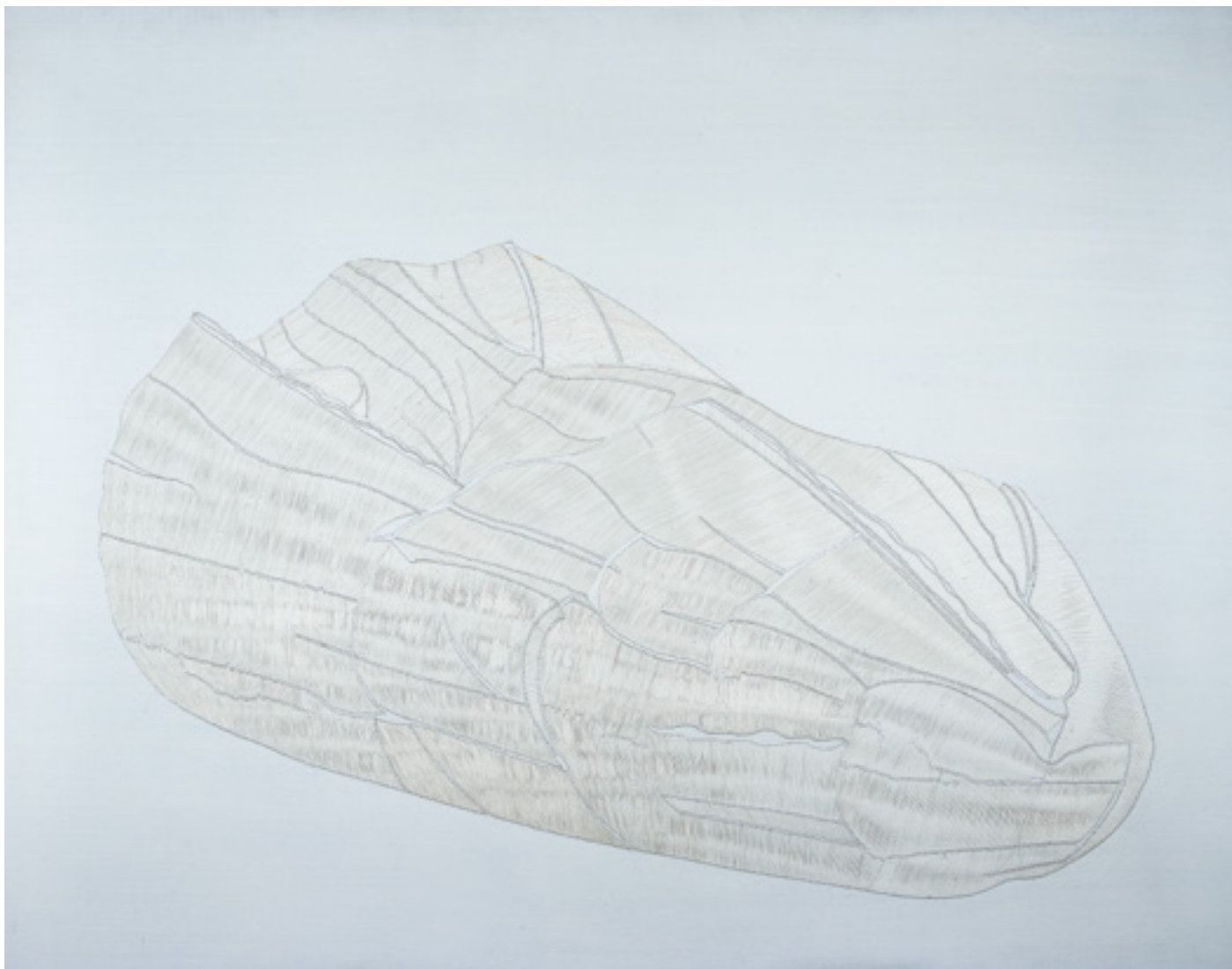
Tres crespons de goma
2003

Oli sobre tela i tires de cautxú cosides sobre el suport.

Óleo sobre tela y tiras de caucho cosidas sobre el soporte.

100 × 81 cm.

Pa de fil

1998

Fil blanc sobre tela.
Hilo blanco sobre tela.

114 x 146 cm.

Pa redó

s/d

Óli sobre tela
Óleo sobre tela.

112 x 162 cm.

Col·lecció J. A. Pérez Vércher

Cabellera, negre sobre negre

2001

Cautxú sintètic i oli sobre tela.

Caucho sintético y óleo sobre tela.

130 x 100 cm.

Col·lecció J. A. Pérez Vércher

Sense títol
1992

Óli sobre tela.
Óleo sobre tela.

89 × 116 cm.

—L'execució material és part substancial de la pintura. La «manufactura», la manipulació dels materials, la «confecció», determinen, categòricament, la forma i el contingut.

—La ejecución material es parte sustancial de la pintura. La «manufactura», la manipulación de los materiales, la «confección», determinan, categóricamente, la forma y el contenido.

Contenedor
1987

Oli i cartó sobre tela.
Óleo y cartón sobre tela.

193 × 130 cm.

Sense títol

1993

Oli i pels sobre fusta.
Óleo y pelos sobre madera.

115 × 75 cm.

Sense títol

2012

Oli sobre tela i relleu amb fragments de tela.
Óleo sobre tela y relieve con fragmentos de tela.

50 × 147 cm.

—El «fer i desfer» (la «forma-formant»)
sempre en trànsit, el dubte com a
matèria d'art, les errades com a
empremtes o nafres, l'objecte contrafet,
imperfecte. Aquests són alguns dels
atributs del meu quefer; línies d'actuació
que mostren un posicionament més atent
a la materialitat processual del «fer»
que no a tesis conceptuais prèviament
elaborades.

—El «hacer y deshacer» (la
«forma-formante») siempre en tránsito,
la duda como materia de arte, los errores
como improntas o llagas, el objeto
contrahecho, imperfecto. Estos son
algunos de los atributos de mi quehacer;
líneas de actuación que muestran
un posicionamiento más atento a la
materialidad procesual del «hacer» que
no a tesis conceptuales previamente
elaboradas.

Contenedor

1986

Oli sobre cartó.
Óleo sobre cartón.

47 × 34 cm.

Contenedor
1986

Oli sobre cartó.
Óleo sobre cartón.

47 × 28 cm.

Contenedor
1986

Oli sobre cartón.
Óleo sobre cartón.

47 × 33 cm.

Contenedor
1986

Oli sobre cartó.
Óleo sobre cartón.

47 × 28 cm.

Contenedor

1986

Oli sobre cartón.
Óleo sobre cartón.

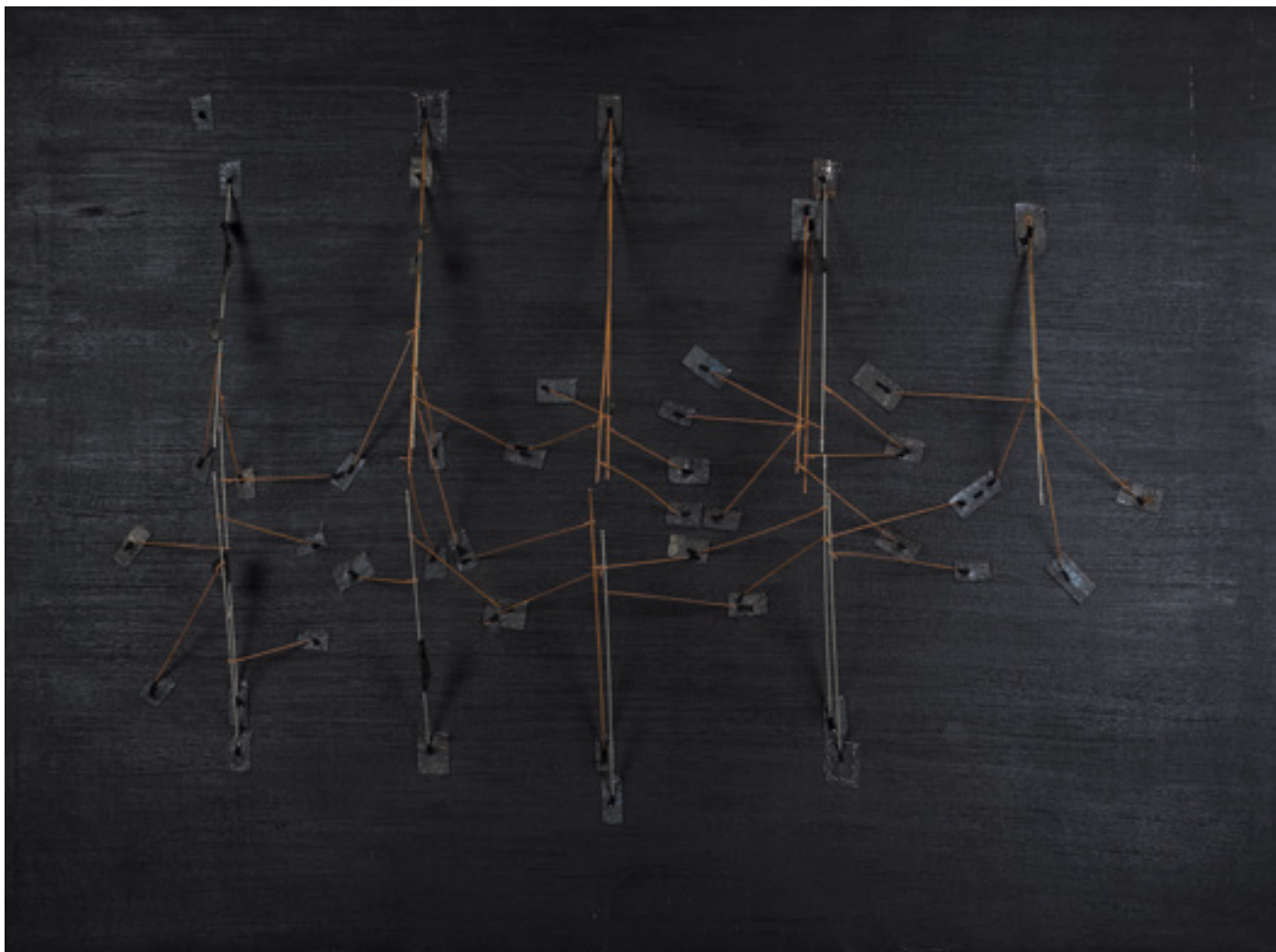
47,5 × 33,5 cm.

—L'art habita al costat del precipici. Sense risc no hi ha art. Equilibris impossibles i antítesis inconciliables encenen l'espurna de l'experiència estètica.

Aquest pressupòsit definitiu guia la meua acció i em porta a cometre les atrocitats procedimentals que malviuen als meus quadres.

—El arte habita junto al precipicio. Sin riesgo no hay arte. Equilibrios imposibles y antítesis inconciliables encienden la chispa de la experiencia estética.

Este presupuesto definitivo guía mi acción y me lleva a cometer las atrocidades procedimentales que malviven en mis cuadros.

Espai
2005

Oli sobre tela amb relleu de barnilles metàl·liques de paraigua cosides.
Óleo sobre tela con relieve de varillas metálicas de paraguas cosidas.

97 × 130 cm.

Sense títol (cap)

1994

Oli sobre fusta.
Óleo sobre madera.

115 × 75 cm.

Sense títol (pa)

2003

Fragments de cautxú sobre tela.
Fragmentos de caucho sobre tela.

130 × 97 cm.

—Un quadre és un espill. Hi ha tantes cares del quadre com mirades projectades. I no només les mirades de subjectes diferents, sinó les pròpies d'una mateixa persona. Quantes vegades hem descobert en una pintura, vista en moments distints, missatges i impulsos fins ara no percebuts? Quantes voltes ens ha decebut una obra que en altres ocasions ens havia regalat un veritable estat de gràcia?

—Un cuadro es un espejo. Hay tantas caras del cuadro como miradas proyectadas. Y no solo las miradas de sujetos diferentes, sino las propias de una misma persona. ¿Cuántas veces hemos descubierto en una pintura, vista en momentos distintos, mensajes e impulsos hasta ahora no percibidos? ¿Cuántas veces nos ha decepcionado una obra que en otras ocasiones nos había regalado un verdadero estado de gracia?

Sense títol (paisatge)

1986

Oli i cartó sobre tela.
Óleo y cartón sobre tela.

74 × 116 cm.

Pa partit
1995

Oli sobre tela.
Óleo sobre tela.

114 × 162 cm.

—L'art no ens farà conèixer la realitat, no ens il·lustrarà sobre les coses que passen ni ens en desvetllarà la seua complexitat (en el millor dels casos en serà un reflex inaprehensible); ara bé, ens proporciona vivències ben fondes difícils d'explicar, perquè pertanyen a un món que no es «diu» amb paraules.

—El arte no nos hará conocer la realidad, no nos ilustrará sobre las cosas que pasan ni nos desvelará su complejidad (en el mejor de los casos será un reflejo inaprehensible); ahora bien, nos proporciona vivencias muy hondas difíciles de explicar, porque pertenecen en un mundo que no se «dice» con palabras.

Formes foradades

2009

Oli sobre tela, tela foradada i barnilles metàl·liques.
Óleo sobre tela, tela agujereada y varillas metálicas.

130 x 97 cm.

Sense títol (figures de retaule)

2015

Cartó blanc.

Cartón blanco.

6 peces de 26.5 × 37 cm. muntades en suport de
120 × 100 cm.

Sense títol

2003

Fils sobre tela.
Hilos sobre tela.

100 × 81 cm.

Contenedor
1988

Oli i cartó sobre tela.
Óleo y cartón sobre tela.

162 × 260 cm. (dues peces de
162 × 130 cm.)

Sense títol (cabellera)

2002

Elements metàl·lics sobre tela.
Elementos metálicos sobre tela.

100 × 81 cm.

Escultures Esculturas

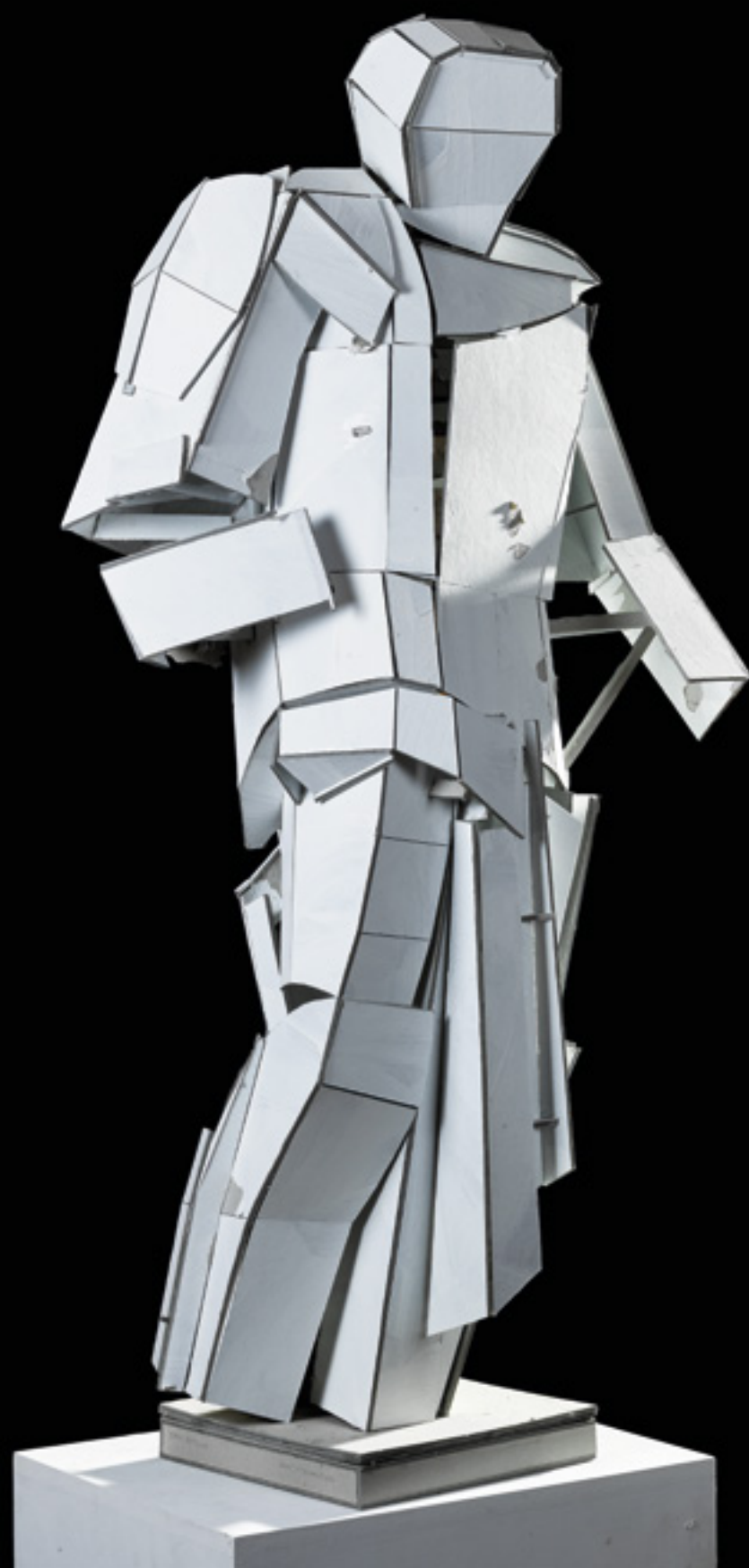
Penitent

2016

Escultura de cartó pintat de negre.
Escultura de cartón pintado de negro.

52 × 20 × 14,5 cm.

Apòstol
2016

Escultura de cartó pintat de blanc.
Escultura de cartón pintado de blanco.

115 × 53 × 36 cm.

Sant Sebastià
2017

Escultura de cartó pintat de blanc.
Escultura de cartón pintado de blanco.

128 × 56 × 40 cm.

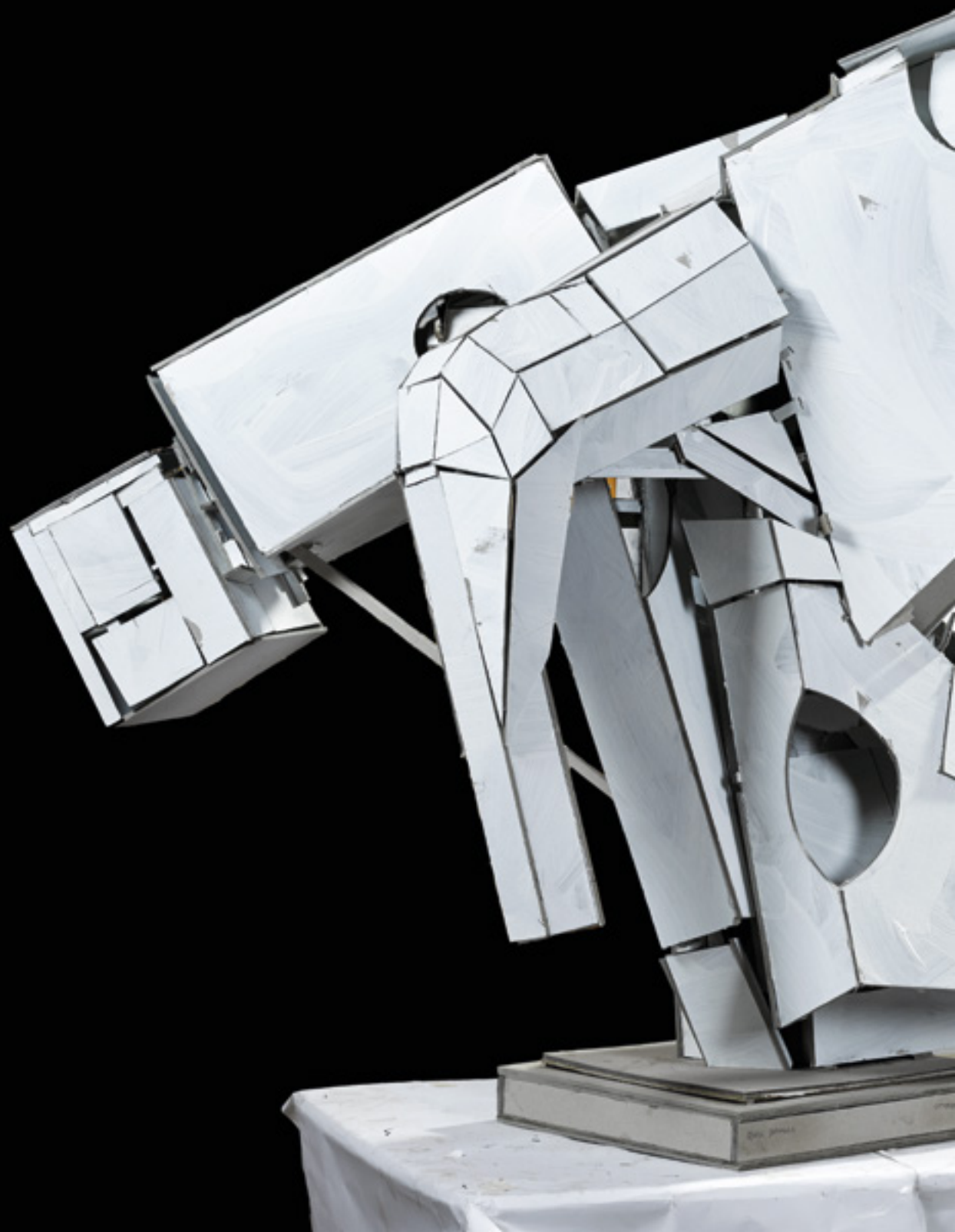

Immaculada
2016

Escultura de cartó.
Escultura de cartón.

66,5 × 29 × 21 cm.

Penitent
2016

Escultura de cartó pintat de blanc.
Escultura de cartón pintado de blanco.

106 × 129 × 80 cm.

Sant Vicent Ferrer
2015

Escultura de cartó pintat de blanc.
Escultura de cartón pintado de blanco.

73 × 39 × 34 cm.

Penitent
2015

Escultura de cartó pintat de blanc.
Escultura de cartón pintado de blanco.

58 × 66 × 40 cm.

Apòstol
2015

Escultura de cartó.
Escultura de cartón.

68 × 30 × 27 cm.

Sant Vicent Màrtir
2015

Escultura de cartó.
Escultura de cartón.

68 × 40 × 31 cm.

—Un quadre blanc o un quadre negre és un quadre silent, però no és un quadre mut. El silenci, si el sabem desxifrar, és més loquaç que el tro; tot depèn de l'esment que hi posem, de la gana d'entendre l'idioma ocult de les coses.

—Un cuadro blanco o un cuadro negro es un cuadro silente, pero no es un cuadro mudo. El silencio, si lo sabemos descifrar, es más locuaz que el trueno; todo depende de la atención que pongamos, del hambre de entender el idioma oculto de las cosas.

Eric Banquh

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSORCI
DE MUSEUS
DE LA
COMUNITAT
VALENCIANA

Fundación
Chirivella
Soriano

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

DIPUTACIÓ DE
VALENCIA
Àrea de Cultura